

Επιστολή προς τη Σύνταξη

Η δια-διαγνωστική παρουσίαση του «Αναίσθητου» από τον Θεόφραστο: Σχόλιο για Πεχλιβανίδη και Παπανικολάου (2022)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΘΡΟΥ: Παραλήφθηκε 27 Μαρτίου 2023/Δημοσιεύθηκε Διαδικτυακά 12 Μαΐου 2023

Προς τη Σύνταξη,

Με χαρά διαβάσαμε το άρθρο¹ των Πεχλιβανίδη και Παπανικολάου και είδαμε ότι περισσότεροι συνάδελφοι αναγνωρίζουν το κείμενο του Θεόφραστου ως την πρώτη περιγραφή της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ).² Συμφωνούμε με την άποψη των συγγραφέων ότι η περιγραφή του Θεόφραστου μπορεί να υποδηλώνει την παρουσία περισσότερων από μία νευροαναπτυξιακών διαταραχών. Στην πραγματικότητα, η περιγραφή του Θεόφραστου αντιστοιχεί στα κοινά κλινικά συμπτώματα και τους υποκείμενους νευροαναπτυξιακούς μηχανισμούς της ΔΕΠΥ και της Διαταραχής Κοινωνικής Πραγματολογικής Επικοινωνίας.

Είναι συναρπαστικό το γεγονός ότι μια περιγραφή πριν από περισσότερα από 2000 χρόνια παρουσίαζε ήδη πρωτότυπες μεμονωμένες διαγνωστικές πτυχές που είναι συμβατές με μια σύγχρονη βιολογική άποψη της ψυχιατρικής. Πράγματι, δεν είναι απροσδόκητο ότι κληρονομήσιμα χαρακτηριστικά με σαφή βιολογική βάση θα έπρεπε να είχαν γίνει αντιληπτά από την αυγή της ιατρικής. Ένα σημαντικό άλμα προς τα εμπρός στην ανάπτυξη αυτού του τομέα έγινε πριν από μερικές δεκαετίες, όταν ο Clements (1966)³ δημοσίευσε ένα έργο που χρηματοδοτήθηκε από το NIH με τίτλο «Ελάχιστη εγκεφαλική δυσλειτουργία στα παιδιά». Αυτή η θεμελιώδης εργασία προετοίμασε το έδαφος για τη συνεχή κατανόηση της ομαδοποίησης σημείων, συμπτωμάτων και βιολογικών παραγόντων που παρατηρούνται σε διάφορες νευροαναπτυξιακές διαταραχές. Αυτή η ομαδοποίηση μπορεί να είναι παρούσα σε διαφορετικά φάσματα, αναλογίες και αποχρώσεις, συμπεριλαμβανομένων παιδιών και ενηλίκων με ορισμένες βλάβες που δεν εξηγούνται αποκλειστικά από τις νοητικές τους ικανότητες.

Έτσι, ο χαρακτηρισμός του «Αναίσθητος»/«Βραδύνους» από τον Θεόφραστο θα μπορούσε να θεωρηθεί μια πρωτοτυπική περίπτωση αυτής της πιο ολοκληρωμένης και λιγότερο κατακερματισμένης άποψης αυτού που ονομάζουμε νευροαναπτυξιακές διαταραχές.

Marcelo M. Victor

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Brazil
e-mail: marcelovictor66@gmail.com

Bruna S. da Silva

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre &
Universidade de São Paulo, Instituto de Ciências Biomédicas,
Departamento de Fisiologia e Biofísica, São Paulo, Brazil

Claiton H. Bau

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul & Department of Genetics,
Universidade Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Brazil

Eugenio H. Grevet

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul & Department of Psychiatry,
Faculdade de Medicina, Universidade Federal
do Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Brazil

Βιβλιογραφία

- Pehlivanidis A, Papanikolaou K. Theophrastus's "Anaisthetos" ("The Obtuse Man"): the oldest "phenomenological" description of neurodevelopmental disorders in an adult. *Psychiatriki* 2022, 33:310–316, doi: 10.22365/jpsych.2022.079
- Victor MM, da Silva BS, Kappel DB, Bau CH, Grevet EH. Attention-deficit hyperactivity disorder in ancient Greece: The Obtuse Man of Theophrastus. *Aust N Z J Psychiatry* 2018, 52:509–513, doi: 10.1177/0004867418769743
- Clements SD. The child with minimal brain dysfunction. A multidisciplinary catalyst. *J Lancet* 1966, 86:121-123, PMID: 5904645

Letter to the Editor

Theophrastus's Anaisthetos transdiagnostic presentation: Comment on Pehlivanidis and Papanikolaou (2022)

ARTICLE HISTORY: Received 27 March 2023/Published Online 12 May 2023

To the Editors,

We were pleased to read Pehlivanidis and Papanikolaou's article¹ and see that more colleagues are recognizing Theophrastus' text as the first description of Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD).² We agree with the authors' perspective that Theophrastus' description may suggest the presence of more than one neurodevelopmental disorder. In fact, Theophrastus' description aligns with the shared clinical symptoms and underlying neurodevelopmental mechanisms of ADHD and Social Pragmatic Communication Disorder.

It is fascinating that a description from over 2000 years ago already presented prototypical individual transdiagnostic aspects that are compatible with a modern biological view of psychiatry. Indeed, it is not unexpected that heritable traits with clear biological underpinnings should have been perceived since the dawn of medicine. A significant leap forward in the development of this field came a few decades ago when Clements (1966)³ published a NIH-sponsored project entitled "Minimal Brain Dysfunction in Children". This seminal work prepared the terrain for the ongoing understanding of the grouping of signs, symptoms, and biological factors observed across various neurodevelopmental disorders. This grouping can be present in different spectrums, proportions, and nuances, including children and adults with some impairments that are not solely explained by their cognitive abilities.

Thus, the characterization of 'The Obtuse Man' by Theophrastus could be considered a prototypical case of this more integrated and less fragmented view of what we call neurodevelopmental disorders.

Marcelo M. Victor

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Brazil
e-mail: marcelovictor66@gmail.com

Bruna S. da Silva

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre &
Universidade de São Paulo, Instituto de Ciências Biomédicas,
Departamento de Fisiologia e Biofísica, São Paulo, Brazil

Claiton H. Bau

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul & Department of Genetics,
Universidade Federal do Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Brazil

Eugenio H. Grevet

ADHD and Developmental Psychiatry Programs,
Hospital de Clínicas de Porto Alegre, Universidade
Federal do Rio Grande do Sul & Department of Psychiatry,
Faculdade de Medicina, Universidade Federal
do Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Brazil

Βιβλιογραφία

1. Pehlivanidis A, Papanikolaou K. Theophrastus's "Anaisthetos" ("The Obtuse Man"): the oldest "phenomenological" description of neurodevelopmental disorders in an adult. *Psychiatriki* 2022, 33:310–316, doi: 10.22365/jpsych.2022.079
2. Victor MM, da Silva BS, Kappel DB, Bau CH, Grevet EH. Attention-deficit hyperactivity disorder in ancient Greece: The Obtuse Man of Theophrastus. *Aust N Z J Psychiatry* 2018, 52:509–513, doi: 10.1177/0004867418769743
3. Clements SD. The child with minimal brain dysfunction. A multidisciplinary catalyst. *J Lancet* 1966, 86:121-123, PMID: 5904645